

křesťany i uvnitř církve), kdo je vlastně Pánem církve, jaký je rozdíl mezi komárem a velbloudem, a hlavně – jaký je nejhlubší motiv toho všeho křiku na obhajobu... (KOHO nebo ČEHO vlastně?!)

„Nevyslovujte proto soudy předčasně, dokud Pán nepřijde. On vynese na světlo to, co je skryto ve tmě, a zjví záměry srdcí; tehdy se člověku dostane chvály od Boha.“ (1 Kor 4,5).

Odpuštění ve vlastní církvi

„Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův.“ (Jer 31,32b).

PÁCHNE TO TU ČLOVĚČINOU

Nyní jde o ty, kteří vnímají v církvi její slabost a hříšnost natolik, že už ji nedokáží milovat, kteří v ní vidí tolik i „páchnoucí“ člověčiny, až ztrácejí víru, že by tohle mohla být církev Kristova, ožívovaná a vedená Božím Duchem.

Nedávno jsem vstoupila do jedné církevní kanceláře ve chvíli, kdy se osazenstvo bavilo

o jakési antikatoické brožurce jednoho pastora. Jeden ze „zaměstnanců církve“ si hořce povzdchl: „Cha! Kdyby někdo potřeboval materiál pro kritiku církve, ať si sem přijde na měsíc sednout...“

Kdo nemá klapky na očích, ví, že tento postoj frustrace není výjimkou. „Sám Jacques Maritain, který je mimo veškeré podezření a který byl velice drahý Pavlu VI., přece doporučoval – sice žertem, ale ne tak docela – těm, kdo chtějí nadále milovat a snad i bránit katolicismus, aby jistý katolický svět navštěvovali střídme a umírněně.“ (Messori V.),

To se hezky řekne, ale co potom mají dělat faráři? A co laičtí zaměstnanci církve, kterých dnes přibývá? A co milovníci ekumenismu, kteří si tak zamilovali bratry a sestry z jiných církví a jejich praxi, že ztrácejí lásku k církvi vlastní? A co farníci, jejichž kněz je pohoršením celé farnosti a nejbližší sídlí 30 km daleko? (...)

Kateřina Lachmanová – Vězení s klíčem uvnitř

Nemůžeme se však obracet v modlitbě k Bohu, Otcí všech, jestliže odmítáme chovat se bratrsky k některým lidem, stvořeným podle Božího obrazu. Postoje člověka k Bohu Otcí a postoj člověka k bratřím lidem tak těsně souvisí, že Písmo praví: Kdo nemiluje, Boha nepoznal (1 Jan 4,8). Tím ztrácí podklad každá teorie nebo praxe, která činí rozdíl mezi člověkem a člověkem, mezi národem a národem, pokud jde o lidskou důstojnost a z ní vyplývající práva.

Církev tedy zavrhuje jako cizí Kristovu smýšlení jakoukoli diskriminací nebo jakékoli utiskování lidí pro jejich rasu nebo barvu pleti, sociální postavení nebo náboženství.

Deklarace II. vatikánského koncilu o poměru církve k nekřesťanským náboženstvím – Nostra aetate

Další texty v týdnu

Po: Gn 18,16-33; Mt 8,18-22

Út: Gn 19,15-29; Mt 8,23-27

St: Ef 2,19-22; Jan 20,24-29

Čt: Gn 22,1-19; Mt 9,1-8

Pá: Iz 61,1-3a; 2 Kor 4,1-2.5-7; Lk 10,1-9

So: Gn 27,1-5.15-29; Mt 9,14-17

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

13. neděle v mezidobí – cyklus C

30 června 2013

⁵¹Když se přibližovala doba, kdy měl být Ježíš vzat vzhůru, pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma. ⁵²Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samaršské vesnice, aby tam připravili nocleh. ⁵³Ale Samaritáni ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. ⁵⁴Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“ ⁵⁵On se však obrátil a přísně je pokáral. ⁵⁶Pak šli do jiné vesnice. ⁵⁷A jak šli, cestou mu někdo řekl: „Půjdu za tebou všude, kam půjdeš.“ ⁵⁸Ježíš mu však odpověděl: „Lišky mají doupat a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil.“ ⁵⁹Jiného zase vybidl: „Pojď za mnou!“ On však řekl: „Pane, dovol mi, abych napřed šel pochovat svého otce.“ ⁶⁰Odpověděl mu: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a zvěstuj Boží království!“ ⁶¹A ještě jiný řekl: „Půjdu za tebou, Pane; jen mi dovol, abych se napřed rozloučil doma s rodinou.“ ⁶²Ježíš mu však odpověděl: „Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království.“

Lk 9,51-62

Úvod k meditaci

Existují objektivní rozdíly mezi národy, mezi náboženstvími, mezi skupinami v církvi. Nelze je nevidět. Objektivní rozdíly nemá smysl zmenšovat, nebo dokonce o nich mlčet. Je třeba se však učit účtět k svobodě. Je zapotřebí prohlubovat důvěru v dobrou vůli, třebaže to neznámá být naivní. Zdánilivě jakoby proti sobě stojí: láska a úcta k člověku – láska a úcta k pravdě.

Odmítnutí od Samaritánů nese Pán s bohorovným klidem. Ne tak jeho učedníci, chtějí od Pána „moc“ svolat oheň. Jsou však v této chvíli daleko od Kristova ducha. Zapomněli na Kristovu velkomyslnost k hříšníkům. Svatá horlivost bez lásky.

Nehorlím také snadno proti odpadlíkům a hříšníkům? Ve svém hněvu, který prohlašují za spravedlivý, jsem odpadlíkem od Kristova ducha.

Výklad biblického textu

Kontext:

Úryvek představuje Ježíše putujícího do Jeruzaléma a stanovujícího podmínky pro učedníky. **v. 51:** *když se přibližovala doba* – Ježíšova „cesta“ odpovídá plánu Božího díla spásy, v ní se naplňují dny, kdy Ježíš má být vzat vzhůru. Ježíš je stále na cestě do Jeruzaléma.

pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma – Doslovný překlad by zněl: *Obrátil pevně svůj obličej k cestě do Jeruzaléma* (Iz 50,6-8). Tato formulace připomíná Božího služebníka, který jde s rozhodností vstříc svému utrpení.

1. čtení:
1 Král 19,16b.19-21

2. čtení:
Gal 5,1.13-18

Evangelium:
Lk 9,51-62

Srovnání:

⁵¹Mk 10,32; Lk 17,11;

⁵³Jan 4,9;

⁵⁴2 Král 1,9-16;

⁵⁷⁻⁶²Mt 8,18-22;

⁶¹1 Král 19,20

v. 53: *Samaritáni ho nepřijali* – Odmítnutí poslušnosti není ničím překvapivým, neboť s ním Ježíš počítá při svém misionářském nasazení. Už dříve upozornil své učedníky na možnost nepřijetí: *A když vás někde nepřijmou, odejděte z onoho města a setřeste prach ze svých nohou na svědectví proti nim* (Lk 9,5). Důvod odmítnutí je třeba hledat v napětí mezi Židy a obyvateli Samařska. Židé označovali Samaritány za bludaře a věrolomníky. Samařské obyvatelstvo tvořily zbytky obyvatel ze severních kmenů. Tito lidé nebyli odvedeni do babylónského zajetí (586-538 př. Kr.) jako obyvatelé Judska. Výsledkem bylo mnoho cizorodých náboženských zvyklostí; také jejich verze Písma se odlišovala od podoby používané v Judsku. Když se Židé vrátili z babylónského vyhnanství, odmítli dovolit Samařanům, aby se účastnili jejich národního a náboženského života. Tak se rozšiřovala propast mezi dvěma větvemi židovství. Když pak byl kolem r. 300 př. Kr. vybudován na hoře Garizim v Samařsku vlastní chrám, došlo k úplnému oddělení. Tento chrám nechal navíc zbořit židovský velekněz Jan Hyrkán v roce 107 před Kristem.

v. 55: *On se však obrátil a přísně je pokáral.* – Ježíš se obrací na nás, kteří ještě nejsme obráceni k němu. Jeho obrácení je exorcismus, který nás osvobozuje.

v. 57: *A jak šli* – Lukáš pokračuje v motivu cesty do Jeruzaléma.

Půjdu za tebou – Ježíš si volil učedníky sám – na rozdíl od židovské praxe, kde si žáci vybírali své učitele. Onen *někdo* vyslovuje svoji ambici v budoucím čase, oproti tomu Ježíš zve v čase přítomném (v. 59).

v. 58: Příklad jasně vyjadřuje, s čím je nutno počítat při následování. Ježíšova vlastní cesta se vyznačuje překvapeními, nejistotami a chudobou. Ježíš nemůže nabídnout jistotu a pohodlí stabilního bydlení.

v. 62: *způsobily pro Boží království* – Kdo přilnul k věcem, lidem nebo ke svému já a hledá jiné jistoty než poslušnost, je rozhodně špatně způsobily pro Království. Následování Ježíše vyžaduje pevné a rozhodné spojení s ním.

V tomto úryvku evangelia se ukazuje na Ježíšově setkání s třemi uchazeči o následování, jaké podmínky je nutné přijmout k tomu, aby se člověk mohl stát Ježíšovým učedníkem.

K tématu

Nejčastější problémy s odpouštěním

„Každý říká, že odpouštění je krásná idea, dokud nemá co odpouštět...“ (C. S. Lewis)

DOMNĚLE SPRAVEDLIVÝ HNĚV

Copak neexistuje něco jako spravedlivý hněv? Určitě ano. I Pán Ježíš si jednou upletl dŕtky, zpřevracel stoly směnárníků a všechny vyhnal z chrámu... z horlivosti pro dŕm Hospodinův. A co teprve Jan Křtitel a jeho slovník! Nevím, jestli by se vešel do našich běžných představ o lásce k bližním... Než se však dám po vzoru Pána Ježíše zachvátit horlivostí o Hospodinův dŕm (nebo o něco jiného), je třeba nahlédnout do svého srdce a zkoumat je z dvojího pohledu: Jestli tam nevězí trám samo-

spravedlnosti a jestli je tam láska, která skutečně přeje dobro, a to nejen svým přátelům, ale právě těm, kdo nám překážejí, kdo nám jdou na nervy, kdo nás nebo někoho z našich blízkých pronásledují... Nezapomeňme, že Ježíš za tytéž farizeje, za tytéž penězoměnce byl ochoten darovat život, a také to udělal!

Pro začátek si tedy mohou položit otázku: Než půjdu druhé kárat a napravovat, než začnu dělat kolem sebe „pořádky“ – jsem ochoten za ty lidi něco obětovat? Už jsem se za toho člověka vůbec někdy pomodlil? A jsem ochoten obětovat třeba i tu touhu zasáhnout, bude-li Pán chtít? Co kdyby on chtěl, abych tentokrát mlčel? Jistě, pro někoho bude větší obět mluvit a nemlčet, a tím riskovat, že si udělá nepří-

le... Pán Ježíš se totiž uměl ozvat – i mlčet, hájit se i nehájit, bojovat za Boží věc jako lev z Judy – ale také se nechat odvést jako beránek určený na porážku (srov. Zj 5,5-6). Pokud umíme pouze jedno, pak jej v něčem nenásledujeme.

O otci Piovi se vypráví několik epizod, kdy se zachoval ke svým kajcíníkům na první pohled velice nelaskavě. Jednou před kýmsi zabouchl dveře zpovědnice a nahlas za ním zavolal: „Prase!“ Všichni ztuhli a později mu spolubratr toto jednání vyčetl: „Jak jste to jen mohl udělat? Copak nemáte soucit s tím člověkem?“ Dostalo se mu odpovědi: „Milý bratře, kdybys jen věděl... Raději bych se sám nechal mučit, než abych to musel vyslovit, ale byl to pro něj jediný lék.“ Kajcíník se příštího dne opravdu vrátil a po letech se skutečně upřímně vyzpovídal. Později se P. Pio někomu jinému prořekl, že za tohoto člověka v noci strávil několik hodin na modlitbách... Ovšem ne všichni, kdo dělají kolem sebe „pořádky“, ať už ve své rodině nebo v církvi, jednají skutečně v Duchu Kristově. Ve Skutcích apoštolů najdeme jednu událost, která nám k tomu může mnohé říci (srov. Sk 19,23-40).

ARTEMIS

V Efezu lidé uctívají svoji bohyni Artemis. Do toho přijde apoštol Pavel a propaguje nějakého jiného boha, což pochopitelně vyvrcholí střetem. Zdá se, že Efezští povstali na obhajobu cti své bohyně Artemidy, což by bylo z jejich pohledu chování pochopitelné a příkladné. Při pozorném čtení však v podhoubí střetu najdeme úplně jiné motivy: povstání lidu vlastně vyvolali ti, kteří zastávali díky chrámu v Efezu výnosné a vlivné postavení: „*Mužové, víte, že z této práce máme blahobyť, a vidíte a slyšíte, že tenhle Pavel přemluvil a svedl mnoho lidí...*“ (Sk 19,26). Těmto mužům však vůbec nejde o Artemis, dokonce ani o ostatní lidi; že byli lidé „svedeni“ je vzrušuje jenom proto, že byli svedeni OD NICH, že byli odvedeni z jejich vlivu, z jejich „podniku“. Kult Artemidy jim nejen vynáší zisky ekonomické, ale zajišťuje jim rovněž úctyhodné postavení ve společnosti

a ve světě, a v tom tkví podstata jejich obav: „*Je nebezpečí, že nejen náš obor ztratí vážnost, nýbrž i chrám veliké bohyně Artemidy nebude považován za nic, a začne upadat sláva té, kterou uctívá naše provincie i celý svět.*“ *Když to uslyšeli, velice se rozzlobili a začali křičet: „Veliká je efezská Artemis.“* (Sk 19,27-28). Vypadá to, že jim jde o Artemis, ale více tu jde o to, že je „efezská“. Jde o ně samé, o Efezany. Někdo jim sáhl na něco, co je jejich, a tím se JICH dotknul. Proto je po dvou hodinách řvaní o velikosti efezské Artemis uklidní až slovo městského tajemníka: „*Efezané, který člověk by nevěděl, že město Efez je strážcem chrámu velké Artemidy a jejího obrazu seslaného z nebe! Protože o tom nemůže být pochyb, musí se zachovat klid...*“ (srov. Sk 9,35-37). Jinými slovy – kdopak by nevěděl nebo chtěl popírat, že město Efez je veliké a důležité (skrže svou bohyni Artemis)? Kdo by se mohl odvážit zpochybňovat naši důležitost, milí Efezané?

Přesněji to vyjadřuje Raniero Cantalamessa: „Je-li pravda, že ti, kdo bojují za lidská práva, často ve skutečnosti bojují za práva vlastní, je stejnou měrou pravda i to, že totéž velmi často dělají také lidé bojující za práva Boží a církve, tj. ve skutečnosti bojují za sebe a za své zájmy...“

Příběh ze Skutků nabude šokující aktuálnosti, jestliže si za Efezany dosadíme nás katolíky a na místo bohyně Artemis třeba tzv. katoliciismus, církve nebo mariánskou úctu, případně svoji kongregaci, hnutí, k němuž se hlásíme, dílo, které konáme údajně pro Boha... Jak velmi se blíží některé šarvátky uvnitř církve (byť i jen slovní) situaci v Efezu! Někteří neustále křičí „veliká je ... (naše církev, naše pravda, nauka, Panna Maria, naše praxe v tom či onom, naše práva),“ až nakonec jako v tom Efezu „každý křičel něco jiného, neboť ve shromáždění byl zmatek a většina nevěděla, proč se vůbec sešli.“ (Sk 19,32).

Ano, ve všem tom horlení pro něco a proti všem můžeme nakonec přehlédnout, proč jsme se tu vlastně sešli, co nás spojuje (s ostatními